

Dosarul nr. 1a-981/2021
Nr. generat de PIGD – 1-16229808-02-1a-06052021
Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
Judecător: Ghenadie Pavliuc

DECIZIE
În numele Legii
(DISPOZITIVUL)

10 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător: Marcel Juganari
Judecători: Elena Cojocari și Denis Băbălău
Grefier: Doina Rusu

Cu participarea:

Procurorului: Svetlana Țurcanu
Avocatului: Ion Arhiliuc, în interesele inculpatului Tiltu Roman
Inculpatului: Tiltu Roman

A examinat în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu, apelul declarat de inculpatul Roman Tiltu și apelul suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Roman Tiltu împotriva sentinței Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016 adoptată în cauza penală de învinuire a lui **Tiltu Roman Dumitru** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod Penal

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță de la 01.06.2015-20.01.2016;
Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 11.02.2016-23.03.2016;
Judecarea recursului la Curtea Supremă de Justiție de la 08.06.2016-20.09.2016;
Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 07.11.2016-19.04.2017;
Judecarea recursului la Curtea Supremă de Justiție de la 27.06.2017-26.09.2017;
Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 30.10.2017-31.01.2019;
Judecarea recursului la Curtea Supremă de Justiție de la 19.04.2019-29.05.2020;
Judecarea recursului în anulare la Curtea Supremă de Justiție de la 20.01.2021-08.04.2021;
Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 06.05.2021 -10.05.2022.

Procedura citării a fost legal executată.

Acuzatorul de stat Svetlana Țurcanu a solicitat admiterea apelului declarat de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu și respingerea apelului declarat de inculpatul Roman Tiltu și apelului suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc în interesele

inculpatului Roman Tiltu împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016.

Avocatul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Tiltu Roman precum și inculpatul, au solicitat admiterea apelului declarat de inculpatul Roman Tiltu și apelului suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Roman Tiltu și respingerea apelului declarat de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016.

Asupra apelurilor declarate de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu, și de inculpatul Roman Tiltu și apelului suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Roman Tiltu împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

În conformitate cu art. art. 415 alin. (1), pct. 1), lit. c), 415 alin. (1), pct. 2), 417-418 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

DECIDE:

Apelul declarat de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu, împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016 adoptată în cauza penală de învinuire a lui **Tiltu Roman Dumitru** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod Penal se respinge ca fiind nefondat.

Admite apelul declarat de inculpatul Roman Tiltu și apelul suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Roman Tiltu împotriva aceleiași sentințe și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

A-l achita pe **Tiltu Roman Dumitru** învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod Penal din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 zile de la pronunțarea deciziei motivate

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de 28 iunie 2022, orele 14:00.

Președintele ședinței, judecător:

Marcel Juganari

Judecător:

Elena Cojocari

Judecător:

Denis Băbălău

Dosarul nr. 1a-981/2021
Nr. generat de PIGD – 1-16229808-02-1a-06052021
Judecătoria Buiucani, mun. Chişinău
Judecător: Ghenadie Pavliuc

DECIZIE
În numele Legii

10 mai 2022

mun. Chişinău

Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:

Preşedintele şedinţei, judecător:

Marcel Juganari

Judecători:

Elena Cojocari şi Denis Băbălău

Grefier:

Doina Rusu

Cu participarea:

Procurorului:

Svetlana Țurcanu

Avocatului: Ion Arhiliuc, în interesele inculpatului Tîltu Roman

Inculpatului:

Tîltu Roman

A examinat în şedinţă publică în ordine de apel, apelul declarat procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chişinău, Dumitru Raileanu, apelul declarat de inculpatul Roman Tîltu şi apelul suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Roman Tîltu împotriva sentinţei Judecătoria Buiucani, mun. Chişinău din 20 ianuarie 2016 adoptată în cauza penală de învinuire a lui **Tîltu Roman Dumitru** de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod Penal

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță de la 01.06.2015-20.01.2016;
Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 11.02.2016-23.03.2016;
Judecarea recursului la Curtea Supremă de Justiție de la 08.06.2016-20.09.2016;
Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 07.11.2016-19.04.2017;
Judecarea recursului la Curtea Supremă de Justiție de la 27.06.2017-26.09.2017;
Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 30.10.2017-31.01.2019;
Judecarea recursului la Curtea Supremă de Justiție de la 19.04.2019-29.05.2020;
Judecarea recursului în anulare la Curtea Supremă de Justiție de la 20.01.2021-08.04.2021;
Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 06.05.2021 -10.05.2022.
Procedura citării a fost legal executată.

Acuzatorul de stat Svetlana Țurcanu a solicitat admiterea apelului declarat de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu și respingerea apelului declarat de inculpatul Roman Țiltu și apelului suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Roman Țiltu împotriva sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016.

Avocatul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Țiltu Roman precum și inculpatul, au solicitat admiterea apelului declarat de inculpatul Roman Țiltu și apelului suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Roman Țiltu și respingerea apelului declarat de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu împotriva sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016.

Asupra apelurilor declarate de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu, și de inculpatul Roman Țiltu și apelului suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Roman Țiltu împotriva sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

C O N S T A T Ă :

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. Prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016 s-a încetat procesul penal în cauza privind învinuirea pe **Țiltu Roman Dumitru** (născut la *****, IDNP *****, *originar și domiciliat în mun. *****, cetățean al Republicii Moldova, de naționalitate moldovean, cu studii superioare, supus serviciului militar, căsătorit, nu are persoane la întreținere, angajat în calitate de ofițer de urmărire penală – interimar al Secției urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Strășeni al IGP al MAI, fără titluri speciale, anterior nu a fost condamnat*) de săvârșirea infracțiunii prevăzute de alin. (1) art. 327 Cod penal al R.M., din motivul că fapta constituie contravenție.

S-a încetat procesul contravențional în privința lui Țiltu Roman Dumitru, născut la *****, pentru fapta ce conține elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 313 din Codul contravențional, în legătură cu prescripția răspunderii contravenționale.

S-a încasat de la Țiltu Roman Dumitru în contul statului suma de bani în mărime de 1170 (una mie una sută șaptezeci) lei – cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea expertizei grafoscopice de către Centrul Național de Expertize Judiciare al Ministerului Justiției R.M.

Originalul materialului nr. 3695 din 24.02.2014 înregistrat în Registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente R-2 al Inspectoratului de Poliție Buiucani al DP mun. Chișinău, prezentat de procuror în cadrul ședinței de judecată pentru conformitate, la definitivarea sentinței s-a dispus de a fi restituit procurorului pentru a proceda în felul reglementat de lege.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că potrivit ordonanței de punere sub învinuire și rechizitoriului, inculpatul Tiltu Roman Dumitru, de către acuzatorul de stat, se învinuiește în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal al R.M., - individualizată prin: "Abuzul de serviciu", și anume pentru faptul că, activând în funcția de ofițer de investigație a fraudelor economice în cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani al Direcției de Poliție, mun. Chișinău a Inspectoratului General de poliție al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, conform ordinului de numire în funcție nr.43ef din 07 martie 2013, emis de Șeful Inspectoratului General de poliție al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind persoană publică, căreia prin numire și stipularea legii i-au fost acordate permanent drepturi și obligații în vederea prevenirii, curmării și descoperirii infracțiunilor, altor fapte antisociale și asigurarea ordinii de drept, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, a comis abuzul de serviciu în următoarele circumstanțe:

Astfel, aproximativ la data de 18 martie 2014, Tiltu Roman Dumitru, având spre examinare materialul nr. 2395 înregistrat la 24 februarie 2014 în Registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente R-2 al Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău, referitor la activitatea presupus ilegală a întreprinderii SRL „Anrome”, urmărind realizarea interesului personal exprimat prin dorința diminuării artificiale a numărului de încălcări descoperite din materialele aflate în gestiune și a voalării incompetenței sale profesionale, manifestată prin neputința stabilirii încălcărilor și efectuării unui control amplu și într-un termen rezonabil, precum și din dorința proprie de a-l ajuta pe administratorul SRL „Anrome”, Romero Antonio Macarro, a completat o explicație adresată Șefului Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău din numele lui Romero Antonio Macarro, precum că activitatea acestuia nu necesită autorizare specială și că nu admite careva încălcări în activitatea sa, după care a falsificat semnăturile lui Romero Antonio Macarro precum că acesta ar fi fost avertizat de răspundere penală pentru declarațiile făcute și că explicația a fost scrisă din cuvintele acestuia corect.

Ulterior, la data de 19 martie 2014, Tiltu Roman Dumitru, dorind să oficializeze acțiunile sale, a întocmit în baza acestei explicații un raport, pe care l-a anexat la materialul R- 2 cu nr.2395 din 24 februarie 2014 și în baza acestor acte a emis o încheiere potrivit căreia a propus încetarea cercetării cazului nominalizat, cu remiterea materialului menționat în arhivă din motiv că careva ilegalități nu au fost depistate.

Conform raportului de expertiză grafoscopică nr.716 din 07 mai 2015, textul manuscris integral din explicația scrisă din numele lui Romero Antonio Macarro datată cu 18 martie 2014 a fost executat de către Tiltu Roman Dumitru. Semnăturile din numele lui Romero Antonio Macarro din aceeași explicație au fost executate de către Tiltu Roman Dumitru din fantezie.

Ca urmare a acțiunilor lui Tiltu Roman, de către acuzatorul de stat se pretinde că au fost cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, manifestate prin săvârșirea unor acțiuni în vederea falsificării semnăturii persoanei, lezarea prin aceasta a imaginii poliției ca organ de drept al autorităților publice chemat să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile

cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale, creându-se astfel o stare de pericol pentru relațiile sociale care formează obiectul ocrotit de legea penală.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui **Tiltu Roman Dumitru** în baza **art. 327 alin. (1) Cod penal**, conform semnelor **abuzului de serviciu**, *adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.*

Cercetând circumstanțele cauzei și probele administrate, instanța de fond a ajuns la concluzia că acțiunile lui Tiltu Roman întrunesc semnele contravenției prevăzute de **art. 313 Codul contravențional**, după semnele calificative - *săvârșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine interesele publice sau drepturile și interesele ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.* În acest sens, a fost încetat procesul contravențional, pe motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere contravențională.

2.1. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- *procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu solicitând: a admite apelul, a casa sentința și rejudeca cauza pronunțând o hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Tiltu Roman să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) din Codul penal și în baza sancțiunii acestui articol să-i fie aplicată pedeapsa de 600 u.c. cu privarea dreptul de a ocupa funcții în organele de ocrotire a normelor de drept pe un termen de 3 ani;*

- *inculpatul Tiltu Roman solicitând: admiterea apelului, casarea parțială a sentinței în partea ce ține de recunoașterea lui Tiltu Roman vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional, precum și obligarea lui Tiltu Roman de a achita în contul statului suma de 1170 cu titlu de cheltuieli judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tiltu Roman să fie achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional.*

2.2. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, apelul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Raileanu Dumitru împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, a fost admis, fiind casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, iar apelul declarat de inculpatul Tiltu Roman împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016 a fost respins, ca fiind nefondat: Tiltu Roman Dumitru a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod Penal al RM, fiindu-i aplicată pedeapsa cu amendă în mărime de 350 (trei sute cincizeci) u.c., ceea ce constituie 7000 (șapte mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de ocrotire a normelor de drept pe un termen de 2 (doi) ani. În conformitate cu art. 64 alin. (3¹) Cod Penal al RM, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie. În rest, sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, a fost menținută.

2.3. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului Tiltu Roman, solicitând: *a admite recursul ordinar declarat de partea apărării, a casa total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, în cauza penală privindu-l pe Tiltu Roman învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327*

alin. (1) Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

2.4. Prin Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 20 septembrie 2016, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului Tiltu Roman, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, în cauza penală în privința lui Tiltu Roman Dumitru, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

2.4.1. *Totodată, împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016 a declarat apel suplimentar avocatul Ion Arhiliuc în numele inculpatului Tiltu Roman, solicitând: a admite apelul declarat de inculpatul Tiltu Roman și apelul suplimentar al avocatului Ion Arhiliuc, declarat în interesele inculpatului Tiltu Roman. A casa integral sentința, a rejudeca cauza și a pronunța o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tiltu Roman să fie achitat pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art. 327 alin. (1) Cod penal. A constata, menționa și declara în partea descriptivă a deciziei adoptate despre nulitatea absolută a tuturor actelor procedurale exercitate de organul de urmărire penală, inclusiv Raportului de expertiză grafoscopică nr. 176 din 07.05.2015, ordonanța de punere sub învinuire a lui Tiltu Roman și rechizitoriul ca act de sesizare a instanței de judecată.*

2.5. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din data de 19 aprilie 2017, s-a respins ca nefondat apelul declarat de către inculpatul Tiltu Roman împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016. S-a admis apelul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Raileanu Dumitru. S-a casat sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016 și a fost pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: Tiltu Roman Dumitru a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod Penal al RM, cu aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 400 (patru sute) u. c., ceea ce constituie 8000 (opt mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de ocrotire a normelor de drept pe un termen de 2 (doi) ani. În conformitate cu art. 64 alin. (3¹) Cod Penal al RM, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie.

2.6. *Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului Tiltu Roman, prin care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat: a admite recursul ordinar declarat de partea apărării, a casa total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2017 și sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, în cauza penală privind-l pe Tiltu Roman învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, a rejudeca cauza cu adoptarea unei decizii de achitare a lui Tiltu Roman pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii sau că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, temeierile de la pct. 1), 3) alin. (1) art. 390 CPP*

2.7. Prin Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 septembrie 2017, au fost admise recursurile ordinare declarate de avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2017, și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

2.8. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2019, au fost admise din alte motive inclusiv din oficiu apelul procurorului în procuratura Chișinău, oficiul Buiucani, Dumitru Raileanu, apelul inculpatului Roman Tiltu, apelul suplimentar al avocatului

Ion Arhiliuc în numele inculpatului Roman Tiltu, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 20 ianuarie 2016, casată total sentința contestată și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

A fost recunoscut vinovat și condamnat Tiltu Roman Dumitru în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. 1 din Cod penal al RM, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărimea a 350 u.c. ceea ce constituie 7000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de ocrotire a normelor de drept pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 385 alin. 4 Cod de procedură penală al RM, pentru încălcarea dreptului la apărare prin înaintarea învinuirii fără avocat, a numit spre executare amendă în mărime de 300 u.c. ceea ce constituie 6000 lei și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de ocrotire a normelor de drept pe un termen de 1 (unu) ani.

2.9. *Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2019, a fost atacată cu recurs ordinar de către:*

- *procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, solicitând: admiterea recursului ordinar, casarea totală a deciziei pe motiv că apelul declarat de către inculpatul Tiltu Roman și apelul suplimentar declarat de către avocatul Arhiliuc Ion în interesele inculpatului Tiltu Roman au fost greșit admise, cu restituirea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel, în condițiile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs;*

- *avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului Tiltu Roman, prin care invocând ca temei pentru recurs ordinar prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat: a admite recursul ordinar declarat de partea apărării, a casa total decizia și sentința, a rejudeca cauza cu adoptarea unei decizii de achitare a lui Tiltu Roman pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii sau că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, temeiurile de la pct. 1), 3) alin. (1) art. 390 CPP. A casa încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2018, prin care a fost respinsă neîntemeiată cererea avocatului Ion Arhiliuc privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei penale a lui Tiltu Roman, constatând încălcarea termenului rezonabil la examinarea acestei simple cauze penale. A emite și o încheiere interlocutorie în privința magistraților Svetlana Balmuș și Igor Mînescu.*

2.10. Prin *Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din data de 29 mai 2020* au fost respinse, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg și de către avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui Tiltu Roman Dumitru.

2.11. Ulterior, *avocatul Arhiliuc Ion, în numele condamnatului Tiltu Roman, a declarat recurs în anulare, solicitând: a admite recursul în anulare declarat de avocatul Ion Arhiliuc cu casarea totală a sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20.01.2016, deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31.01.2019 și deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 29 mai 2020, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care - "Încetează procesul penal în privința lui Tiltu Roman, privind săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 327 alin. (1) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală".*

2.12. Prin *Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din data de 08 aprilie 2021* a fost admis recursul în anulare declarat de avocatul Arhiliuc Ion, în numele condamnatului Tiltu Roman, casată total decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 29 mai 2020 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2019, în cauza penală

privindu-l pe Tiltu Roman Dumitru și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Solicitările apelanților:

3. Împotriva sentinței Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, a declarat apel procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu solicitând: a admite apelul, a casa sentința și a rejudeca cauza pronunțând o hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Tiltu Roman să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) din Codul penal și în baza sancțiunii acestui articol să-i fie aplicată pedeapsa de 600 u.c., cu privarea de a dreptul de a ocupa funcții în organele de ocrotire a normelor de drept pe un termen de 3 ani.

În motivarea cerințelor sale acuzatorul de stat a invocat următoarele aspecte:

- instanța de judecată, analizând circumstanțele cazului, incorect a recalificat acțiunile inculpatului Tiltu Roman de la art. 327 alin. (1) Cod penal în art. 313 Cod contravențional, neglijând probele cercetate în ședințele de judecată. Toate materialele acumulate în cadrul urmăririi penale și puse la baza poziției de acuzare confirmă faptul că, Tiltu Roman a falsificat semnăturile din numele lui Romero Antonio Macarro, după care a întocmit neîntemeiat o încheiere, transmițând materialele în arhiva Inspectoratului de poliție. Mai mult ca atât, Tiltu Roman avea un motiv pentru a comite infracțiunea în cauză - dorința de adopta o hotărâre fără a investiga un caz aflat în gestiune și a voala incompetența sa profesională;

- instanța de judecată la eliberat pe Tiltu Roman de răspundere penală și nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 Cod penal și anume gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care prin comportamentul său și nerecunoașterea nevinovăției a dat dovadă de lipsă de respect față de societate și normele de conviețuire general – umane, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de faptul că infracțiunea comisă de Tiltu Roman atentează la buna desfășurare a activității în sfera publică;

- menționează faptul că, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost stabilite careva circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptelor inculpatului, pentru a recalifica acțiunile acestuia. La fel, nu au fost stabilite nici careva motive care ar concluziona că nu este rațional ca inculpatul Tiltu Roman să nu execute pedeapsa cu amendă prevăzută de lege și solicitată de acuzare pentru fapta săvârșită, în condițiile în care inculpatul Tiltu Roman nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii lui incriminate;

- în așa mod, instanța de judecată a pronunțat o sentință care este contrară legii, de aceea ea urmează a fi casată;

- de asemenea, prin prisma drepturilor CEDO, consideră că în speță infracțiunea pentru care este învinuit inculpatul Tiltu Roman aduce atingere unor valori importante ocrotite de legea penală, cu impact social deosebit, iar asemenea fapte, neurmte de o ripostă fermă a societății, ar întreține climatul infracțional și ar crea făptuitorului impresia că poate persista în sfidarea legii, ar echivala cu încurajarea tacită a acestuia și la săvârșirea unor fapte similare;

- astfel, acuzarea consideră că eliberarea de răspundere penală a inculpatului Tiltu Roman, pentru infracțiunea prevăzută de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, care este o infracțiune din categoria celor mai puțin grave, este neîntemeiată și contrar prevederilor art. 61 Cod penal, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui cât și din partea altor persoane. Încetarea procesului penal pe temeiul că fapta

reprezintă o contravenție va duce la încurajarea pe viitor a comiterii infracțiunilor similare de către alte persoane;

- mai mult decât atât, instanța a dat o apreciere subiectivă și nu s-a bazat pe probe care să fi fost acumulate la urmărirea penală sau în cadrul cercetării judecătorești, probe ce ar întemeia concluzia judecății privitor la vinovăția și gravitatea acțiunilor lui Tiltu Roman. Nu în ultimul rând menționează că inculpatul în cadrul audierii sale a dat declarații evazive, nesincere, care sunt combătute prin raportul de expertiză anexat la cauza penală.

3.1. Împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, a declarat apel inculpatul Roman Tiltu solicitând: admiterea apelului, casarea parțială a sentinței ce ține de recunoașterea lui Tiltu Roman Dumitru vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional, precum și obligarea lui Roman Tiltu de a achita în contul statului suma de 1170 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tiltu Roman Dumitru să fie achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional.

În motivarea cerințelor sale inculpatul a invocat următoarele aspecte:

- sentința în cauză o consideră ilegală și neîntemeiată, or potrivit art. 94 alin. (1) pct.3 Cod de procedură penală, se prevede că în procesul penal nu pot fi admise ca probe și prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau altor hotărâri judecătorești, datele care au fost obținute: prin încălcarea dreptului la interpret, traducător al participanților la proces;

- astfel, instanța de fond, totuși și-a bazat decizia pe probe care au fost obținute de acuzatorul de stat prin încălcarea dreptului martorului la interpret încălcând astfel principiul ”fructele pomului otrăvit”;

- precizează că în cadrul ședinței de judecată, martorul Antonio Romero Macarro a mărturisit că nu deține cetățenia Republicii Moldova. La faza urmării penale, el nu a dat depozițiile care au fost prezentate de procuror. La întrebarea adresată de acuzatorul de stat referitor la faptul că aceste depoziții sunt semnate de martor, acesta a invocat că el nu cunoaște bine limba română și a semnat acolo unde i-a indicat procurorul să semneze, fără a cunoaște conținutul și esența declarațiilor tapate de acesta la calculatorul de serviciu;

- mai mult ca atât, martorul a mai spus că, de asemenea fără să i se asigure dreptul la interpret i-a fost colectate probe de scris, pe care el a refuzat să le dea însă a fost impus de procuror, care nu-l lăsa să iasă din birou, până nu va scrie ce i-a dictat el;

- în ședința de judecată, unde martorului Antonio Romero Macarro i s-a asigurat dreptul la interpret, a spus expres că anume el a semnat explicația care se presupune că ar fi fost semnată de Tiltu Roman Dumitru;

- astfel, declarațiile lui Antonio Romero Macarro, date la faza de urmărire penală, precum și procesul verbal de colectare a mostrelor de scris de la Antonio Romero Macarro din 16 martie 2015, urmau a fi excluse ca probe în baza art. 94 alin. (1) pct. 3) CPP, însă instanța de fond, nu numai că a încălcat aceste prevederi legale, dar a și pus la baza sentinței aceste probe;

- nefiind constatate în cadrul urmării penale și în ședința de judecată, probe incontestabile ale dovedirii scopului și interesului personal a lui Tiltu Roman în comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional, daunelor considerabile cauzate, precum și însăși a acțiunii prin care au fost cauzate aceste daune, ținând cont de faptul că instanța de fond se bazează pe unele probe neconcludente, colectate cu grave abateri de la lege și contradictorii cu

late probe, divergențele existente nu au fost înlăturate și tratând toate contradicțiile și dubiile în favoarea inculpatului;

- în contextul celor relatate, consideră că acuzarea bazându-se pe presupuneri, a invocat interesul personal a lui Tiltu Roman fără a întreprinde efectiv careva acțiuni de urmărire penală în vederea argumentării și probării acestei învinuiri, or potrivit prevederilor art. 8 CPP ”Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii, nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului”. Deci, în cazul dat procurorul utilizând sintagma ”realizarea interesului personal” în termeni generali în vederea agravării situației inculpatului, fără a avea de facto probe ce ar demonstra presupunerile acuzatorului de stat, presupuneri care sunt combătute de declarațiile martorului Romero Antonio, care confirmă că semnătura datată în explicația din 18.03.2014, îi aparține ceea ce nu a fost luat în considerație, ba chiar și a fost ignorat, atât în faza de urmărire penală, cât și în instanță.

3.2. Împotriva sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, a declarat apel suplimentar apărătorul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Roman Tiltu, solicitând: a admite apelul declarat de inculpatul Tiltu Roman și apelului suplimentar al avocatului Ion Arhiliuc declarat în interesele inculpatului Tiltu Roman. A casa integral sentința, a rejudeca cauza și a pronunța o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tiltu Roman să fie achitat pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art. 327 alin. (1) Cod penal. A constata, menționa și declara în partea descriptivă a deciziei adoptate despre nulitatea absolută a tuturor actelor procedurale exercitate de organul de urmărire penală, inclusiv Raportului de expertiză grafoscopică nr. 716 din 07.05.2015, ordonanța de punere sub învinuire a lui Tiltu Roman și rechizitoriul ca act de sesizare a instanței de judecată.

În motivarea cerințelor sale avocatul a invocat următoarele aspecte:

- pe parcursul urmăririi penale procurorul n-a respectat prevederile art. 19 Cod de procedură penală, - „Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege, pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea. Potrivit art. 66 in. (1) Cod de procedură penală, învinuitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la apărare. Organul de urmărire penală sau, după caz, instanța de judecată îi asigură învinuitului, inculpatului posibilitatea de ași exercita dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele interzise de lege;

- menționează că, prima instanță contrar prevederilor art.94 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală și-a bazat sentința pe probe care au fost obținute de acuzatorul de stat prin încălcarea dreptului martorului la interpret, încălcând astfel principiul „fructele pomului otrăvit”;

- în cadrul ședinței de judecată, martorul Antonio Romero a mărturisit că, nu deține cetățenia Republicii Moldova. La faza urmăririi penale, el nu a dat declarațiile care au fost prezentate de procuror. La întrebarea adresată de acuzatorul de stat referitor la faptul că, acestea sunt semnate de martor acesta a invocat că, el nu cunoaște bine limba română și a semnat acolo unde i-a indicat procurorul să semneze, fără a cunoaște conținutul și esența declarațiilor tapate de acesta la calculatorul de serviciu. Mai mult ca atât, martorul Romero Macarro, a mai declarat că, fără să i se asigure drept la interpret i-au fost colectate probe de scris, pe care el a refuzat să le dea, însă a fost impus de procuror, care nu-l lăsa să iasă din birou, până nu va scrie ce i-a dictat

el. În cadrul ședinței de judecată, martorului Antonio Romero i s-a asigurat dreptul la interpret și a indicat expres că, anume el a semnat explicația care se presupune că, ar fi fost falsificată de Tiltu Roman. Astfel că, declarațiile lui Antonio Romero, date la faza de urmărire penală, precum și procesul verbal de colectare a mostrelor de scris de la Antonio Romero din 16 martie 2015, urmau a fi excluse ca probe în baza art. 94 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, însă instanța de fond, nu numai că, a încălcat aceste prevederi legale, dar a și pus la baza sentinței aceste probe;

- nu au fost constatate în cadrul urmăririi penale și în ședința de judecată, probe contestabile ale dovedirii scopului și interesului personal al lui Tiltu Roman în comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional, a daunelor considerabile cauzate, precum și însăși a acțiunii prin care au fost cauzate aceste daune, ținând cont de faptul că instanța de fond se bazează pe unele probe neconcludente, colectate cu grave abateri de la lege și contradictorii cu alte probe, divergențele existente nu au fost înlăturate și tratând toate contradicțiile și dubiile în favoarea inculpatului. Procurorul, utilizând sintagma „*realizarea interesului personal*” în termeni generali și vagi în vederea agravării situației inculpatului, fără a avea de facto probe ce ar demonstra presupunerile acuzatorului de stat, presupuneri care sunt combătute de declarațiile martorului Romero Antonio, care confirmă semnătura aplicată în explicația din 18 martie 2014 îi aparține, ceea ce nu a fost luat în considerație, ba chiar și a fost ignorat, atât la faza urmăririi penale, cât și în instanța de judecată;

- prima instanță nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, dar a susținut poziția părții acuzării, prin transcrierea totală a rechizitoriului, utilizând niște concluzii de ordin general și eronate, cu privire la modul de obținere de către procuror a raportului de expertiză grafoscopică și a declarațiilor decisive pentru acuzare, a martorului Antonio Romero dobândite la etapa urmăririi penale prin metode inumane și degradante contrare art. 3 CEDO, - fără a le da apreciere prin prisma art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală. Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, avut drept consecință pronunțarea unei concluzii eronate, premature și nemotivate de condamnare a lui Tiltu Roman de către instanța de apel;

- prima instanță a trecut cu vederea în mod evaziv mai multe fapte, care confirmă declarațiile martorului Romero Macarro făcute în instanța de apel, astfel acestuia totuși i-a fost asigurat un interpret la ședințele de judecată în ambele instanțe, iar la urmărire penală în proces-verbal de audiere din 25 aprilie 2014 (f.d.9), acesta n-a comunicat procurorului că posedă limba română, iar procurorul special nu a completat această rubrică din proces, - în care limbă martorul dorește să facă declarații, acesta fiind de naționalitate spaniol;

- procurorul nu i-a explicat acestui martor nici la una din cele două audieri faptul prevăzut art.21 Cod de procedură penală - libertatea de mărturisire împotriva sa și dreptul a de fi asistat de un avocat;

- prima instanță n-a verificat faptul că, organul de urmărire penală în rechizitoriu a specificat prin ce se exprimă calificativul de „daune în proporții considerabile”, care au fost daunele cauzate de Tiltu Roman intereselor publice, precum și intereselor ocrotite de lege ale martorului, administratorul SRL „Anrome”, Romero Antonio;

- atât procurorul cât și prima instanță au devaluat o situație de drept la incriminarea faptelor prin metode non-procedurale de a improviza, a ghici sensul sintagmei, „daune în proporții considerabile intereselor publice,...ce prejudiciază sau nu considerabil interesele publice”. Astfel, fără să observe, prima instanță pur și simplu a substituit legiuitorului, ceea ce este contrar constatărilor CEDO făcute în cauza X contra Regatului Unit că, judecătorul poate doar să

precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist.

Argumentele părților:

4. La judecarea apelului, apărătorul Ion Arhiliuc și inculpatul Tiltu Roman au solicitat admiterea apelului declarat de inculpatul Roman Tiltu și apelului suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc și respingerea apelului declarat de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016.

4.1. Acuzatorul de stat Svetlana Țurcanu a solicitat admiterea apelului declarat de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu, casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016 din alte motive, inclusiv din oficiu, în temeiul art. 409 alin. (2) CPP, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Tiltu Roman să fie recunoscut vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute la art. 313 din Codul contravențional cu încetarea procesului contravențional în privința lui Tiltu Roman Dumitru, în legătură cu expirarea prescripției pentru tragerea la răspundere contravenționale.

Aprecierea instanței de apel:

5. Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de apel formulate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei penale, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia că apelul declarat de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu urmează *a fi respins*, iar apelul declarat de inculpatul Roman Tiltu și apelul suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Roman Tiltu împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016, urmează *a fi admise*, cu casarea integrală a sentinței atacate și cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, reieșind din următoarele considerente:

5.1. În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.

5.2. Conform art. 414 Cod de procedură penală, (1) Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

5.3. În conformitate cu art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de apel respinge apelul și menține hotărârea atacată, dacă apelul este nefondat.

5.4. Potrivit art. 415 alin. (1), pct. 2) Cod procedură penală, (1) Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

6. În conformitate cu art. 385 alin. (1), pct. 1)-4) Cod procedură penală, (1) la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Potrivit art. 389 alin. (1) Cod procedură penală, (1) Sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

În conformitate cu art. 390 alin. (1), pct. 1)-5) Cod procedură penală, (1) Sentința de achitare se adoptă dacă: 1) nu s-a constatat existența faptei infracțiunii; 2) fapta nu a fost săvârșită de inculpat; 3) fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii; 4) fapta nu este prevăzută de legea penală; 5) există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

7. La fel, Colegiul Penal reține că potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

8. Judecând apelul, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în conformitate cu prevederile art. art. 390 alin. (1), pct. 3), 394 alin. (3), pct. 1)-2) Cod procedură penală, Colegiul Penal a constatat că, inculpatul Roman Țiltu, *prin rechizitoriu*, se învinuiește în faptul că, activând în funcția de ofițer de investigare a fraudelor economice în cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani al Direcției de Poliție, mun. Chișinău a Inspectoratului General de poliție al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, conform ordinului de numire în funcție nr.43ef din 07 martie 2013, emis de Șeful Inspectoratului General de poliție al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind persoană publică, căreia prin numire și stipularea legii i-au fost acordate permanent drepturi și obligații în vederea prevenirii, curmării și descoperirii infracțiunilor, altor fapte antisociale și asigurarea ordinii de drept, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, a comis abuzul de serviciu în următoarele circumstanțe:

Astfel, aproximativ la data de 18 martie 2014, Țiltu Roman Dumitru, având spre examinare materialul nr. 2395 înregistrat la 24 februarie 2014 în Registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente R-2 al Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău, referitor la activitatea presupus ilegală a întreprinderii SRL „Anrome”, urmărind realizarea interesului personal exprimat prin dorința diminuirii artificiale a numărului de încălcări descoperite din materialele aflate în gestiune și a voalării incompetenței sale profesionale, manifestată prin neputința stabilirii încălcărilor și efectuării unui control amplu și într-un termen rezonabil, precum și din dorința proprie de a-l ajuta pe administratorul SRL „Anrome”, Romero Antonio Macarro, a completat o explicație adresată Șefului Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău din numele lui Romero Antonio Macarro, precum că activitatea acestuia nu necesită autorizare specială și că nu admite careva încălcări în activitatea sa, după care a falsificat semnăturile lui Romero Antonio Macarro precum că acesta ar fi fost avertizat de răspundere penală pentru declarațiile făcute și că explicația a fost scrisă din cuvintele acestuia corect.

Ulterior, la data de 19 martie 2014, Țiltu Roman Dumitru, dorind să oficializeze acțiunile sale, a întocmit în baza acestei explicații un raport, pe care l-a anexat la materialul R- 2 cu nr.2395 din 24 februarie 2014 și în baza acestor acte a emis o încheiere potrivit căreia a propus încetarea cercetării cazului nominalizat, cu remiterea materialului menționat în arhivă din motiv că careva ilegalități nu au fost depistate.

Conform raportului de expertiză grafoscopică nr.716 din 07 mai 2015, textul manuscris integral din explicația scrisă din numele lui Romero Antonio Macarro datată cu 18 martie 2014 a fost executat de către Tiltu Roman Dumitru. Semnăturile din numele lui Romero Antonio Macarro din aceeași explicație au fost executate de către Tiltu Roman Dumitru din fantezie.

Organul de urmărire penală a calificat acțiunile inculpatului **Roman Tiltu** în baza **art. 327 alin. (1) Cod penal - abuzul de serviciu**, *adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.*

9. Inculpatul Tiltu Roman Dumitru fiind audiat în ședința de judecată a instanței de fond, a declarat că la 18 martie 2014, în cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău, a parvenit informația operativă precum că pe bd. Ștefan cel Mare, vis-a-vis de monumentul lui Ștefan cel Mare, o persoană fizică desfășura activitate ilicită de întreprinzător, astfel ca materialul dat să fie înregistrat cu caracter de autosesizare în R-2, după care împreună cu colegul său de serviciu, s-au depistat la fața locului pentru a stabili circumstanțele cazului. La fașa locului au fost întâmpinați de către Romero Antonio Macarro, iar în urma verificării actelor s-au convins că activitatea este una legală, deoarece Romero Antonio Macarro gestiona activitatea în cadrul "Anrome" SRL, ca prin urmare bănuiala pe care o avea să se excludă, întrucât apartamentele erau înregistrate în cadrul firmei "Anrome" SRL. Fiind convinși de activitatea legală a lui Romero Antonio Macarro, a convenit să îi înmâneze lui Romero Antonio Macarro o citație pentru a se prezenta la Inspectoratul de Poliție Buiucani, mun. Chișinău, iar la data citării Romero Antonio Macarro o citație pentru a se prezenta la Inspectoratul de Poliție Buiucani, mun. Chișinău, iar la data citării, Romero Antonio Macarro s-a prezentat împreună cu avocatul său Sergiu Mocanu și, tot atunci, au convenit ca inculpatul să scrie textul explicației. După scrierea explicației, acest înscris i s-a transmis lui Romero Antonio Macarro, care la rândul său a și semnat-o după citire.

9.1. În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel inculpatul Tiltu Roman a declarat că nu a avut posibilitate să facă cunoștință cu rechizitoriu și nu cunoaște ce este indicat în rechizitoriu. Iar, la faza înaintării învinuirii nu a avut apărător. Martorul Romero Macarro a venit la Judecătoria Buiucani, cât și la Curtea de Apel a declarat că a fost maltratat de către fostul procuror Raileanu Dumitru. Maltratat prin aceea că a fost încuiat în biroul său, nu i s-a permis să părăsească biroul până ce nu semnează procesul verbal de audiere a sa. Dumnealui la întrebarea cum poate să semneze în lipsa traducătorului, că este cetățean spaniol, a fost amenințat că în caz că nu semnează va fi reluată urmărirea penală pe un viol. Martorul fiind stresat și amenințat a semnat fără cunoască ce era scris în procesul-verbal de audiere a sa. Ulterior fiindu-i asigurat interpret în judecată s-a refuzat categoric de declarațiile cele false, ba chiar mai mult are intenția să depună plângere pe fostul procuror Raileanu Dumitru. A susținut apelul declarat de el și de avocat. Totodată, a solicitat respingerea apelului declarat de procuror.

10 Procurorul în calitate de apelant și acuzator de stat, argumentează învinuirea inculpatului Tiltu Roman prin următoarele probe prezentate spre cercetare în prima instanță și verificate în instanța de apel:

- **declarațiile martorului Romero Antonio Macarro** care în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond a indicat că, la companie au sosit agenții de poliție și au cerut actele contabile, la ce le-a spus că nu le are, însă dorește să depună declarații în scris referitor la alte circumstanțe. Întrucât solicitării sale nu i se dăduseră curs, ofițerii de poliție au plecat. Ulterior, el a primit o citație pentru a se înfățișa la Inspectoratul de Poliție, unde s-a prezentat împreună cu avocatul

Sergiu Mocanu. Confirmarea prezentată de către procuror nu este scrisă de către dânsul, însă cu toate acestea el a semnat o astfel de confirmare, semnalând concomitent că, în fapt, el nu a scris ceva personal, ci doar a semnat explicațiile, întrucât în cadrul urmăririi penale toate acțiunile de urmărire penală s-au efectuat fără prezența unui translator. Concretizează martorul că, la faza de urmărire penală nu i s-a oferit vreun translator și nu era nici o persoană care să cunoască limba spaniolă, nefiind întreat de către cineva dacă poate să scrie în limba de stat. În realitate, el a fost chemat de două ori la Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, însă nu a declarat ceva, iar când a insistat să-i fie asigurată prezența unui avocat, atunci el a fost forțat să dea mostre de scris. La procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău el s-a prezentat o singură dată cu avocatul său, însă ulterior, a doua oară, el s-a înfățișat fără avocat. La Inspectoratul de Poliție Buiucani, mun. Chișinău a fost o singură dată. A menționat că, compania SRL „Anrome” îi aparține și că limba de stat nu o cunoaște suficient de bine (f.d.158-160);

- *procesul-verbal de colectare a mostrelor din 18.03.2015*, prin care de la cet. Tiltu Roman Dumitru au fost ridicate mostre de scris și semnătură experimentale din poziția așezat și în picioare (f. d. 55-65);

- *Raportul de expertiză grafoscopică nr. 716 din 07.05.2015*, prin care s-a stabilit că, semnătura din numele Tiltu Roman de la rubrica „Explicația a primit, R. Tiltu” din Explicația datată cu 18.03.2014, nu a fost executată de către Romero Antonio Macarro, dar a fost executată de către Tiltu Roman. Semnăturile din numele Romero Antonio din Explicația datată cu 18.03.2014 și anume: - de la rubrica „Am fost preîntâmpinat (ă) în baza art.352 CP RM” și a semnăturii plasate în dreapta cifrelor (datei) „18.03.2014” nu au fost executate de către Romero Antonio, dar au fost executate de *către Tiltu Roman Dumitru din fantezie*. Concomitent cu coincidențele specificate mai sus, în cadrul examenului comparativ au fost constatate și deosebiri a aspectului general (a părții incipiente a semnăturii, care constă din litera „R”) și a unor indici generali a executării semnăturilor, dar în același timp cu păstrarea coincidenței indicilor particulari de execuție. Acest fenomen poate fi explicat prin execuția deliberată a semnăturilor din fantezie. în care s-au păstrat caracteristicile particulare de execuție (ca urmare a manifestării spontane a deprinderii de a semna sau stereotipului dinamic deja format, care poate fi controlat doar parțial, din care cauză unele mișcări urmează traseele lor obișnuite-fenomen, ce are loc automat, fără voia scriitorului), pe când modificările vizează îndeosebi caracteristicile generale. De aceea aceste deosebiri nu influențează concluzia formulată. Textul manuscris integral din Explicația din numele Romero Antonio, adresată IP Buiucani al DP mun. Chișinău, datată cu 18.03.2014, nu a fost executată de către Romero Antonio, *dar a fost executat de către Roman Tiltu* (f. d. 71-80);

- *procesul-verbal de examinare din 28 mai 2015*, prin care a fost supus examinării materialului nr.2395 înregistrat în Registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente (R-2) a Inspectoratului de poliție Buiucani, mun. Chișinău din 24.02.2015, fiind recunoscut în calitate de documente prin ordonanța din 28 mai 2015 și anexat la cauza penală.

Astfel, din *materialul nr. 2395 (R-2) a Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău din 24.02.2015 a fost inițiat referitor la controlul legalității activității agentului economic SRL „Anrome” de către ofițerul de investigații al SIFE a IP Buiucani, mun. Chișinău, Roman Tiltu* și constituie un material capsat, nenumărat, pe 23 file, inclusiv coperta și borderoul.

Controlul inițiat pe caz a fost pornit în *baza raportului ofițerului de investigații al SIFE a IP Buiucani, mun. Chișinău, Roman Tiltu din 24.02.2014*. Pe lângă materialele adiționale

referitoare la activitatea agentului economic SRL „Anrome”, materialul mai conține un raport scris din numele lui Tiltu Roman din 19.03.2014, prin care ultimul constată că, „SRL „Anrome” constituie o întreprindere ce dispune de spațiu locativ pe bul. Ștefan cel Mare, 148, unde ca urmare oferă în chirie consumatorilor. Acest gen de activitate nu se supune licențierii sau autorizării. Agentul economic dispune de aparat de casă conform cerințelor fiscale. Careva ilegalități nu au fost depistate”.

La materialul nr. 2395 înregistrat în Registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente (R-2) a Inspectoratului de poliție Buiucani, mun. Chișinău din 24.02.2015 este anexată o *explicație scrisă din numele lui Romero Antonio – administratorul SRL „Anrome”*. Anume această explicație are importanță pentru organul de urmărire penală, întrucât semnăturile conținute în aceasta au fost falsificate. Explicația din numele lui Romero Antonio, adresată Șefului IP Buiucani, mun. Chișinău, datată cu 18 martie 2014, prezintă o filă format A4, pe aversul căreia se conține text și liniaturi ale rubricilor, executate la imprimantă laser cu colorant negru. Liniaturile rubricilor sunt completate cu text scris, executat cu stilou cu bilă și pastă de culoare violetă. Explicația mai conține 4 semnături (la rubrica „Am fost preîntâmpinat(ă) în baza art. 352 CP RM”; sub textul Explicației alăturat datei; la rubrica „Explicația a primit” și în partea dreaptă jos a filei), executate stilou cu bilă și pastă de aceeași nuanță ca și textul scris.

Examinarea materialului menționat este finisată odată cu adoptarea *încheierii din 19 martie 2014 de către Roman Tiltu*, prin care reieșind din faptul că, nu a depistat careva ilegalități în activitatea SRL „Anrome” propune încetarea recăutării de mai departe a cazului, iar materialul acumulat de remis în arhivă (*f. d. 85-110*).

11. Cu prioritate instanța de apel atestă că Tiltu Roman a fost învinuit de organul de urmărire penală în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 327 alin. (1) Cod Penal, conform indicilor calificativi - abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.

12. Cu referire la învinuirea adusă inculpatului Tiltu Roman, Colegiul Penal reține că în redacția actuală, art. 327 din Codul penal definește abuzul de putere sau abuzul de serviciu ca fiind folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

12.1. Obiectul infracțiunii prevăzute la art. 327 alin. (1) Cod Penal îl constituie relațiile sociale cu privire la activitatea legală a organelor puterii de stat, organelor administrației publice locale ori unei subdiviziuni a lor.

12.2. Latura obiectivă a infracțiunii constă în: a) folosirea de către persoana cu funcție de răspundere a situației de serviciu; b) cauzarea de daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; c) legătura de cauzalitate între folosirea situației de serviciu și daunele cauzate.

Instanța de apel notează că folosirea situației de serviciu poate fi exteriorizată atât prin acțiuni, cât și prin inacțiuni. În majoritatea cazurilor, caracterul infracțional al faptei se exprimă prin comiterea unor acțiuni. Totodată, infracțiunea dată poate fi comisă și prin inacțiuni (de exemplu, contabilul-revizor, în timpul controlului unui magazin, din interese personale, nu reflectă în actele corespunzătoare neajunsurile depistate).

Folosirea situației de serviciu presupune că persoana cu funcție de răspundere comite sau nu comite unele fapte contrar atribuțiilor de serviciu. Atribuțiile de serviciu ale persoanelor cu funcție de răspundere pot fi diverse. Pentru a stabili obligațiunile care nu au fost respectate, este necesar de a face trimitere la actele normative care reglementează drepturile și obligațiile persoanei cu funcție de răspundere. Stabilirea limitelor competențelor persoanei concrete ne permite să calificăm anumite fapte ca fiind abuz de putere sau abuz de serviciu.

12.2.1. Astfel, potrivit rechizitoriului, inculpatului Tiltu Roman i se incriminează că *”activând în funcția de ofițer de investigare a fraudelor economice în cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani al Direcției de Poliție, mun. Chișinău a Inspectoratului General de poliție al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, conform ordinului de numire în funcție nr.43ef din 07 martie 2013, emis de Șeful Inspectoratului General de poliție al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind persoană publică, căreia prin numire și stipularea legii i-au fost acordate permanent drepturi și obligații în vederea prevenirii, curmării și descoperirii infracțiunilor, altor fapte antisociale și asigurarea ordinii de drept, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, a comis abuzul de serviciu în următoarele circumstanțe:*

Astfel, aproximativ la data de 18 martie 2014, Tiltu Roman Dumitru, având spre examinare materialul nr. 2395 înregistrat la 24 februarie 2014 în Registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente R-2 al Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău, referitor la activitatea presupus ilegală a întreprinderii SRL „Anrome”, urmărind realizarea interesului personal exprimat prin dorința diminuării artificiale a numărului de încălcări descoperite din materialele aflate în gestiune și a voalării incompetenței sale profesionale, manifestată prin neputința stabilirii încălcărilor și efectuării unui control amplu și într-un termen rezonabil, precum și din dorința proprie de a-1 ajuta pe administratorul SRL „Anrome”, Romero Antonio Macarro, a completat o explicație adresată Șefului Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău din numele lui Romero Antonio Macarro, precum că activitatea acestuia nu necesită autorizare specială și că nu admite careva încălcări în activitatea sa, după care a falsificat semnăturile lui Romero Antonio Macarro precum că acesta ar fi fost avertizat de răspundere penală pentru declarațiile făcute și că explicația a fost scrisă din cuvintele acestuia corect.

Ulterior, la data de 19 martie 2014, Tiltu Roman Dumitru, dorind să oficializeze acțiunile sale, a întocmit în baza acestei explicații un raport, pe care l-a anexat la materialul R- 2 cu nr.2395 din 24 februarie 2014 și în baza acestor acte a emis o încheiere potrivit căreia a propus încetarea cercetării cazului nominalizat, cu remiterea materialului menționat în arhivă din motiv că careva ilegalități nu au fost depistate”.

12.2.2. Organul de urmărire penală și-a întemeiat învinuirea adusă lui Tiltu Roman prin **declarațiile martorului Romero Macarro și Raportul de expertiză grafoscopică nr. 716 din 07.05.2015.**

Analizând declarațiile martorului Romero Macarro Colegiul Penal atestă că în cadrul urmăririi penale, fiind audiat de către procuror, la data de 16.03.2015, martorul a declarat printre altele că *”...peste câteva zile, data concretă nu și-o amintește, împreună cu avocatul au venit la Inspectoratul de Poliție Buiucani, mun. Chișinău. Acolo, avocatul le-a comunicat că firma sa nu are nevoie de licență, după care au plecat de acolo. La IP Buiucani a stat aproximativ 10-15 min. Acolo nu a dat nici-o explicație, deoarece nu a fost rugat să dea careva explicații. De asemenea, nu a semnat nici-un fel de explicații...”*. (vol. I, f.d.22)

Astfel, declarațiile martorului indicate mai sus, au servit temei pentru organul de urmărire penală de a-l acuza pe Tiltu Roman în faptul că ”*urmărind realizarea interesului personal exprimat prin dorința diminuării artificiale a numărului de încălcări descoperite din materialele aflate în gestiune și a voalării incompetenței sale profesionale, manifestată prin neputința stabilirii încălcărilor și efectuării unui control amplu și într-un termen rezonabil, precum și din dorința proprie de a-l ajuta pe administratorul SRL „Anrome”, Romero Antonio Macarro, a completat o explicație adresată Șefului Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău din numele lui Romero Antonio Macarro, precum că activitatea acestuia nu necesită autorizare specială și că nu admite careva încălcări în activitatea sa, după care a falsificat semnăturile lui Romero Antonio Macarro precum că acesta ar fi fost avertizat de răspundere penală pentru declarațiile făcute și că explicația a fost scrisă din cuvintele acestuia corect*”.

Totuși, instanța de apel atestă că, fiind audiat în ședința de judecată în instanța de fond, prin intermediul unui interpret autorizat, martorul Romero Antonio Macarro a comunicat instanței că ”... **în cadrul urmăririi penale toate acțiunile de urmărire penală s-au efectuat fără prezența unui translator. Concretizează martorul că, la faza de urmărire penală nu i s-a oferit vreun translator și nu era nici o persoană care să cunoască limba spaniolă, nefiind întrebat de către cineva dacă poate să scrie în limba de stat. În realitate, el a fost chemat de două ori la Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, însă nu a declarat ceva, iar când a insistat să-i fie asigurată prezența unui avocat, atunci el a fost forțat să dea mostre de scris. La procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău el s-a prezentat o singură dată cu avocatul său, însă ulterior, a doua oară, el s-a înfățișat fără avocat. La Inspectoratul de Poliție Buiucani, mun. Chișinău a fost o singură dată. A menționat că, compania SRL „Anrome” îi aparține și că limba de stat nu o cunoaște suficient de bine ...**”(vol. I, f.d.158-160);

12.2.3. O altă probă prezentată de acuzarea de stat în sprijinul acuzațiilor aduse inculpatului Roman Tiltu este Raportul de expertiză grafoscopică nr. 716 din 07.05.2015, în concluziile căruia se menționează că ”*semnătura din numele Tiltu Roman de la rubrica „Explicația a primit, R. Tiltu” din Explicația datată cu 18.03.2014, nu a fost executată de către Romero Antonio Macarro, dar a fost executată de către Tiltu Roman. Semnăturile din numele Romero Antonio din Explicația datată cu 18.03.2014 și anume: - de la rubrica „Am fost preîntâmpinat (ă) în baza art.352 CP RM” și a semnăturii plasate în dreapta cifrelor (datei) „18.03.2014” nu au fost executate de către Romero Antonio, dar au fost executate de către Tiltu Roman Dumitru din fantezie... Textul manuscris integral din Explicația din numele Romero Antonio, adresată IP Buiucani al DP mun. Chișinău, datată cu 18.03.2014, nu a fost executată de către Romero Antonio, dar a fost executat de către Roman Tiltu*” (f. d. 71-80).

Cu referire la această probă Colegiul Penal notează că la data de 16 martie 2015, procurorul Raileanu Dumitru a emis Ordonanța privind colectarea mostrelor pentru cercetarea comparativă, prin care a dispus de a colecta mostre de scris și semnături pentru cercetarea comparativă de la martorul Romero Antonio Macarro. În aceeași zi – 16.03.2015 procurorul Raileanu Dumitru a colectat mostre de scris și semnături pentru cercetarea comparativă de la martorul Romero Antonio Macarro, fapt confirmat prin procesul-verbal de colectare a mostrelor pentru cercetarea comparativă. (vol. I, f.d. 24-32). Ulterior, mostrele de scris și semnături colectate de la martorul Romero Antonio Macarro împreună cu mostrele de scris și semnături colectate de la inculpatul Roman Tiltu (vol. I, f.d.55-64) au fost puse la dispoziția experților Centrului Național de Expertize Judiciare prin Ordonanța de numire a expertizei grafoscopice din 18.03.2015 (vol. I, f.d.67)

Lecturînd conţinutul procesului-verbal de audiere a martorului Romero Antonio Macarro din data de 16.03.2015 (vol. I, f.d.22) și a procesului-verbal de colectare de la martorul Romero Antonio Macarro a mostrelor pentru cercetarea comparativă (vol. I, f.d. 24) Colegiul Penal a constatat că ambele acțiuni procesuale au fost efectuate de către procuror fără participarea interpretului, or după cum rezultă din declarațiile martorului Romero Antonio Macarro date în ședința de judecată în instanța de fond **nu i s-a oferit vreun translator și nu era nici o persoană care să cunoască limba spaniolă, nefiind întrebat de către cineva dacă poate să scrie în limba de stat.**

Colegiul Penal notează că potrivit art. 16 alin. (2) Cod de procedură penală persoana care nu posedă sau nu vorbește limba de stat are dreptul să ia cunoștință de toate actele și materialele dosarului, să vorbească în fața organului de urmărire penală și în instanța de judecată prin interpret.

Instanța de apel menționează că dreptul la asistența gratuită a unui interpret are un rol de bază pentru asigurarea eficienței altor garanții procedurale ale procesului echitabil. Astfel, în situația când cineva din participanții la proces nu înțelege și/sau nu vorbește limba în care se desfășoară procesul penal, toate celelalte garanții ale procesului echitabil sunt lipsite de oricare valoare adăugată și private de sens. În asemenea situații, valorificarea dreptului la interpret este crucială pentru întreg cursul procesului, prezentând de fapt o bază solidă pentru exercițiul tuturor celorlalte drepturi de natură procedurală recunoscute individului acuzat în temeiul art.6 par.3 CEDO.

Deci, **rezultă că asistența unui interpret trebuie asigurată pe întreg procesul penal, nu doar la faza judecării cauzei, precum s-a procedat în prezenta cauză penală.**

Art. 94 Cod de procedură penală stipulează în mod clar că, (1) În procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute: 1) prin aplicarea violenței, amenințărilor sau a altor mijloace de constrângere, prin violarea drepturilor și libertăților persoanei; 2) prin încălcarea dreptului la apărare al bănuțului, învinutului, inculpatului, părții vătămate, martorului; **3) prin încălcarea dreptului la interpret, traducător al participanților la proces;** 4) de o persoană care nu are dreptul să efectueze acțiuni procesuale în cauza penală, cu excepția organelor de control și altor părți în proces prevăzute la art.93 alin.(3); 5) de o persoană care evident știe că intră sub incidența de recuzare; 6) dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată; 7) prin utilizarea metodelor ce contravin prevederilor științifice; 8) cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor prezentului cod; 9) fără a fi cercetate, în modul stabilit, în ședința de judecată; 10) de la o persoană care nu poate recunoaște documentul sau obiectul respectiv, nu poate confirma veridicitatea, proveniența lui sau circumstanțele primirii acestuia; 11) prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la savârșirea infracțiunii; 12) prin promisiunea sau acordarea unui avantaj nepermis de lege. (2) Constituie încălcare esențială a dispozițiilor prezentului cod, la administrarea probelor, violarea drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei sau a prevederilor legii procesuale penale prin privarea participanților la proces de aceste drepturi sau prin îngrădirea drepturilor garantate, fapt care a influențat sau a putut influența autenticitatea informației obținute, a documentului sau a obiectului.

Art. 95 Cod de procedură penală stabilește la rîndul său că (1) Sînt admisibile probele pertinente, concludente și utile administrate în conformitate cu prezentul cod. (2) Chestiunea admisibilității datelor în calitate de probe o decide organul de urmărire penală, din oficiu sau la cererea părților, ori, după caz, instanța de judecată. (3) Dacă administrarea probelor a fost

efectuată cu respectarea dispozițiilor prezentului cod, argumentarea inadmisibilității probelor se face de către partea care cere respingerea lor. În caz contrar, obligația de a argumenta admiterea lor revine părții care le-a administrat sau părții în favoarea căreia au fost administrate probele.

La fel, **art. 251 Cod de procedură penală** prevede că (1) Încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act. (2) Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sînt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural. (3) Nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei. (4) Încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Legalitatea procesului penal este consacrată la art. 7 Codului de procedură penală, astfel principiul conform căruia desfășurarea întregului proces penal are loc doar potrivit dispozițiilor prevăzute de lege, prin urmare, din conținutul acestei norme deducem că toate actele procesuale și procedurale urmează să fie efectuate doar cu respectarea condițiilor de formă și de fond prevăzute de lege. Din moment ce nu au fost respectate prevederile art. menționat anterior, în cadrul procesului penal intervine nulitatea, drept o sancțiune procesuală, constituind astfel un mijloc legal care lipsește de efecte juridice actele procesuale și procedurale. Așadar, nulitățile lovesc actele procedurale existente, care au fost întocmite prin nerespectarea dispozițiilor legale, prin omisiunea sau violarea formelor prescrise de lege, astfel actul respectiv fiind înlăturat din materialele dosarului.

Totodată, nulitatea unui act procedural poate atrage și nulitatea actelor procedurale ulterioare efectuate cu respectarea legii, însă care se întemeiază pe actul nul ori depind de valabilitatea acestuia, astfel suntem în prezența unui efect extensiv al nulității, în acest sens instanța de apel reține regula “fructul pomului otrăvit”. Prin urmare, dacă o probă în cadrul unui proces penal a fost dobândită cu încălcarea legislației procesuale penale, nu va fi administrată în cadrul procesului.

De asemenea, probele indicate supra nu pot fi admise și nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, dar urmează a fi excluse, după cum indică jurisprudența CtEDO, *hotărârea Gafgen vs Germania din 30.06.2008*, unde s-a statuat că „dacă organele de urmărire penală au administrat o probă cu încălcarea principiilor și loialității, aducând atingere drepturilor garantate de Convenția Europeană, iar din aceste mijloace de probă au rezultat fapte sau împrejurări ce au condus în mod direct și necesar la administrarea în mod legal a altor mijloace de probă (administrarea mijlocului nelegal fiind condiție sine qua non pentru administrarea mijlocului de probă legal), acestea din urmă, vor fi excluse, instanțele neputându-și fundamenta hotărârea pe aceste probe derivate. S-a instituit principiul „Fructele pomului otrăvit”, care impune excluderea mijloacelor de probă administrate în mod legal, dar care sunt derivate (în strînsă legătură) din probele obținute în mod ilegal. Astfel spus, dacă sursa probantă „pomul”, este lovită de nulitate, atunci toate probele obținute cu ajutorul ei, fructele” vor fi tot așa”.

În consecință, menținerea mijlocului de probă astfel administrat aduce atingere caracterului echitabil al procesului penal în ansamblu.

Respectiv, având în vedere faptul aducerii la cunoștință martorului Romero Macarro a ordonanței de colectare a mostrelor din 16 martie 2015 și procesului-verbal de colectare a mostrelor din 16 martie 2015 în absența unui interpret, instanța de apel le va recunoaște nule. La fel, ținând cont de faptul că expertiză grafoscopică a fost efectuată în baza unor mostre de scris și semnături obținute cu încălcarea prevederilor legale, instanța de apel nu poate reține în calitate de mijloc de probă nici Raportul de expertiză grafoscopică nr. 716 din 07.05.2015.

12.2.4. În continuare, Colegiul Penal reține că prin rechizitoriu, inculpatul Tiltu Roma este învinuit de faptul că *”prin acțiunile sale a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, manifestate prin săvârșirea unor acțiuni în vederea falsificării semnăturii persoanei, lezarea prin aceasta a imaginii poliției ca organ de drept al autorităților publice chemat să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale, creându-se astfel o stare de pericol pentru relațiile sociale care formează obiectul ocrotit de legea penală”*.

În sensul învinuirii aduse, instanța de apel menționează că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 33 din 07.12.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 327 alin. (1) și 361 alin. (1) lit. d) Cod Penal, a fost declarat neconstituțional textul *”intereselor publice sau”*, motiv din care acest element constitutiv al componenței incriminate decade de drept din învinuirea adusă.

Cît privește învinuirea de cauzare *de daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice* Colegiul Penal menționează că dispozițiile art. 6§3 CEDO exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite dreptului învinuitului de a fi informat despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa, în vederea organizării unei apărări eficiente și rezultative pe cît este de posibil în circumstanțele cauzei și asupra faptei pentru care o persoană este acuzată.

Or, rechizitoriul joacă un rol determinant în urmărirea penală, — iar importanța acestuia se poate prezenta sub două perspective: pe de o parte acesta include detaliat fapta care urmează a se examina în instanța de judecată, pe de altă parte - persoana care urmează să răspundă pentru această faptă.

Prin rechizitoriu, persoana trimisă în judecată este oficial înștiințată, în scris cu privire la temeiul legal și factual al acuzațiilor care i se incriminează. Mai mult, sub același aspect, art. 6§3 lit. a) din Convenția Europeană îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat cu privire la încadrarea juridică a faptelor, dar și cu privire la cauza acuzației, adică privitor la expunerea detaliată a faptelor materiale pentru care este acuzat și pe care se bazează acuzația (cauza Pelissier și Sassi contra Franței nr. 2544/94 pct. 52- 54, CEDO 1999-11).

Sfera de aplicare a acestei dispoziții trebuie apreciată, în special, în lumina celui mai general drept: dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6§1 din Convenție. În materia penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unei persoane constituie o condiție esențială a echității procedurii.

Colegiul Penal menționează că potrivit art. 126 alin. (2) Cod penal stipulează că caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luîndu-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a

victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În sensul celor indicate supra Colegiul Penal notează că din textul rechizitoriului nu este clar cărei persoanei fizice sau juridice concrete și care drepturi sau interese ocrotite de lege i-au fost prejudiciate prin acțiunile inculpatului Tiltu Roman. Mai mult ca atât, în rechizitoriu nu este indicată nici-o valoare concretă a prejudiciului pentru a putea aprecia caracterul considerabil al acestuia, precum și nu a fost recunoscută nici-o persoană fizică sau juridică în calitate de parte vătămată căreia să-i fi fost cauzată o daună considerabilă.

12.2.5. În consecință, Colegiul Penal conchide că în acțiunile inculpatului Tiltu Roman nu se regăsește latura obiectivă a infracțiunii prevăzută la art. 327 alin. (1) Cod Penal lipsind probe pertinente și concludente ce ar demonstra a) folosirea de către Tiltu Roman a situației de serviciu; b) cauzarea prin folosirea situației de serviciu de daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice și c) legătura de cauzalitate între folosirea situației de serviciu și daunele cauzate.

12.3. Latura subiectivă a abuzului de putere sau abuzului de serviciu se caracterizează prin prezența intenției directe. Persoana publică își dă seama că comite o acțiune (inacțiune) contrar intereselor de serviciu, prevede survenirea daunelor considerabile cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor legale ale persoanelor fizice sau juridice, și dorește aceasta.

În speță, din aceleași motive expuse mai sus, Colegiul Penal conchide că organul de urmărire penală nu a probat nici prezența intenției directe a inculpatului Tiltu Roman în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 327 alin. (1) Cod Penal.

12.4. Subiectul infracțiunii de abuz de putere sau abuz de serviciu este persoana publică.

Potrivit art. 123 alin. (2) Cod Penal, prin persoană publică se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

Alin. (3) al art. 31 din Legea nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului stipulează că, **polițistul este funcționar public cu statut special.**

Din materialele cauzei penale rezultă că infracțiunea incriminată a fost săvârșită de Tiltu Roman în virtutea deținerii funcției de ofițer de investigare a fraudelor economice în cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani al Direcției de Poliție, mun. Chișinău a Inspectoratului General de poliție al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, conform ordinului de numire în funcție nr.43ef din 07 martie 2013, emis de Șeful Inspectoratului General de poliție al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Astfel, Tiltu Roman este subiect al infracțiunii prevăzute la art. 327 alin. (1) Cod Penal în virtutea funcției deținute.

13. Reieșind din dispozițiile art. 8 alin.3 și art. 389 Codul de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condițiile în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblu de probe exacte, cercetate în instanța de judecată, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost lichidate și apreciate corespunzător.

14. În conformitate cu art. 384 alin.3 și 4 Codul de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

15. În conformitate cu art. 325 alin.1 Codul de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu și în baza probatoriului prezentat de către partea acuzării și partea apărării.

16. Colegiul Penal statuează că din ansamblul de probe prezentate de către acuzatorul de stat, cercetate de instanța de fond și suplimentar în instanța de apel, rezultă cert că fapta prejudiciabilă imputată lui Roman Țiltu nu întrunește elementele infracțiunii incriminate nefiind realizată latura obiectivă și cea subiectivă a infracțiunii prevăzută la art. 327 alin. (2) Cod Penal.

17. Cît privește solicitarea procurorului în procuratura de circumscripție Chișinău Svetlana Țurcanu de a-l recunoaște pe Țiltu Roman vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute la art. 313 Cod Contravențional, Colegiul Penal notează că potrivit art. 322 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul contravențional și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului Contravențional al Republicii Moldova.

Colegiul Penal reține că, art. 313 Cod Contravențional – *excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu* stabilește răspunderea penală pentru săvârșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Astfel, Colegiul Penal reiterează că organul de urmărire penală nu a prezentat nici-o probă care ar demonstra faptul că Țiltu Roman fiind persoană publică ar fi săvârșit acțiuni care ar putea fi calificate ca exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, iar din conținutul actului de învinuire nu este clar căror persoane fizice sau juridice le-au fost afectate drepturile și interesele legitime.

Respectiv, din raționamentele expuse mai sus, Colegiul Penal că în acțiunile inculpatului Țiltu Roman nu se regăsesc nici elementele constitutive ale contravenției prevăzute la art. 313 Cod Contravențional.

18. În baza raționamentelor expuse supra, fiind supuse aprecierii probele administrate la materialele cauzei penale din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, Colegiul Penal a constatat că în acțiunile inculpatului Țiltu Roman nu se regăsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod Penal, iar în privința acestuia urmînd a fi pronunțată o sentință de achitare.

În conformitate cu art. art. 415 alin. (1), pct. 1), lit. c), 415 alin. (1), pct. 2), 417-418 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

DECIDE:

Apelul declarat de procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Dumitru Raileanu, împotriva sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2016 adoptată în cauza penală de învinuire a lui **Țiltu Roman Dumitru** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod Penal se respinge ca fiind nefondat.

Admite apelul declarat de inculpatul Roman Tiltu și apelul suplimentar declarat de apărătorul Ion Arhiliuc în interesele inculpatului Roman Tiltu împotriva aceleiași sentințe și pronunță o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

A-l achita pe **Tiltu Roman Dumitru** învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod Penal din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 zile de la pronunțarea deciziei motivate

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de 28 iunie 2022, orele 14:00.

Președintele ședinței, judecător:

Marcel Juganari

Judecător:

Elena Cojocari

Judecător:

Denis Băbălău